

SIDONNAISUUSILMOITUSTEN KÄSITTELEMINEN

TARKLK 28.10.2020 § 42 Valmistelija lautakunnan sihteerin Annika Rauma puh. 050 4436 880

Kuntalain mukaan 84 §:n mukaan tiettyjen kunnan luottamushenkilöiden ja viranhaltijoiden on ilmoitettava sidonnaisuuksistaan tarkastuslautakunnalle, joka saattaa ilmoitukset valtuuston tiedoksi. Ilmoitukset julkaistaan yleisessä tietoverkossa. Säännöstä sovelletaan 1.6.2017 alkaen.

Kuntain 84 § 2 momentissa tarkoitettuna kunnan luottamushenkilön ja viranhaltijan on tehtävä sidonnaisuusilmoitus johtotehtävistään sekä luottamustoimistaan elinkeinotoimintaa harjoittavissa yrityksissä ja muissa yhteisöissä, merkittävästä varallisuudesta sekä muistakin sidonnaisuuksista, joilla voi olla merkitystä luottamus- ja virkatehtävien hoitamisessa.

Velvollisuus ilmoittaa sidonnaisuuksista koskee kunnanhallituksen ja maankäyttö- ja rakennuslaissa tarkoitettuja tehtäviä hoitavien toimielinten jäseniä, valtuuston ja lautakunnan puheenjohtajaa ja varapuheenjohtajia, kunnanjohtajaa sekä kunnanhallituksen ja lautakunnan esittelijää. Ilmoitus on tehtävä kahden kuukauden kuluessa siitä kun henkilö on tehtävänsä valittu. Henkilön on myös ilmoitettava viivytyksettä sidonnaisuuksissa tapahtuneet muutokset.

Sidonnaisuusilmoitus tehdään tarkastuslautakunnalle, joka valvoo ilmoitusvelvollisuuden noudattamista ja saattaa ilmoitukset valtuustolle tiedoksi. Tarkastuslautakunta voi tarvittaessa kehottaa ilmoitusvelvollista tekemään uuden ilmoituksen tai täydentämään jo tehtyä ilmoitusta.

Kunnan on pidettävä sidonnaisuuksista rekisteriä yleisessä tietoverkossa, jollei salassapitoa koskevista säännöksistä muuta johdu. Ilmoitusvelvollisuuden piiriin kuuluvan luottamustoimen tai tehtävän päättyessä henkilöä koskevat tiedot on poistettava rekisteristä ja tietoverkosta.

Kuntalain 84.2 §:ssä säädetään siitä, keitä ilmoitusvelvollisuus koskee. Ilmoitusvelvollisuus on rajattu koskemaan kunnan keskeisiä luottamushenkilöitä ja viranhaltijoita. Näiden lisäksi myös sellaiset luottamustoimet, joissa toiminnan avoimuudella on keskeinen merkitys, ovat ilmoitusvelvollisuuden piirissä.

Käytännössä Kaustisen kunnassa ilmoitusvelvollisia luottamushenkilöitä ovat kunnanhallituksen jäsenet, kunnanvaltuuston puheenjohtaja ja varapuheenjohtajat, lautakuntien puheenjohtajat ja varapuheenjohtajat, teknisen - ja ympäristölautakunnan jäsenet, sekä maankäyttö- ja kehittämistoimikunnan jäsenet, sosiaali- ja terveystoimikunnan puheenjohtaja ja varapuheenjohtaja ja henkilöstöjohtaja ja varapuheenjohtaja. Ilmoitusvelvollisuus koskee myös keskusvaalilautakunnan puheenjohtajaa ja varapuheenjohtajaa. Velvollisuus koskee myös vaalilautakunnan puheenjohtajistoa ja esittelijää, mutta käytännössä vaalilautakunnan toimintaan ja tehtäviin ei lähtökohtaisesti liity sellaista päätöksentekovaltaa, mihin sidonnaisuussääntelyssä viitataan.

Viranhaltijoista tämä koskee kunnanjohtajaa, hallintojohtajaa, teknistä johtajaa, sivistysjohtaja-rehtoria, rakennustarkastajaa ja ympäristötarkastajaa, joiden tulee antaa myös sivutoimi-ilmoitukset kunnallisesta viranhaltijasta annetun lain 18 §:n nojalla sivutoimistaan.

Sidonnaisuusilmoitus on tehtävä luottamushenkilön tai viranhaltijan johtotehtävistä sekä luottamustoimista elinkeinotoimintaa harjoittavissa yrityksissä ja muissa yhteisöissä. Lisäksi ilmoitus tehdään merkittävästä varallisuudesta ja muista sidonnaisuuksista, joilla voi olla merkitystä luottamus- ja virkatehtävien hoitamisessa. Kaikilla sidonnaisuuksilla ei ole merkitystä luottamustehtävän tai virkatehtävän hoitamiseen. Asia ratkaistaan tapauskohtaisesti. Esimerkiksi vapaa-ajan harrastuksiin liittyvät tiedot ovat sellaisia, jolla tällaista merkitystä ei ole.

Elinkeinotoiminnalla tarkoitetaan tässä yhteydessä liike- ja ammattitoimintaa. Ilmoitusvelvollisuuden piiriin kuuluvat yrityksen tai muun yhteisön johtotehtävät eli ainakin toimitusjohtajan ja varatoimitusjohtajan tehtävät. Luottamustoimilla tarkoitetaan yhteisön tai yrityksen toimielinten jäsenyyttä eli keskeisimmin yrityksen hallituksen, hallintoneuvoston tai niihin rinnastettavan toimielimen jäsenyyttä.

Merkittävällä varallisuudella voidaan katsoa tarkoitettavan mm. merkittäviä kiinteistöjen tai asunto-osakeyhtiöiden osakkeiden omistuksia. Tulkintaohjeena voidaan pitää varallisuuden liittymistä elinkeinotoimintaan tai sijoitustoimintaan, joten esimerkiksi pelkästään oman asunnon osakkeenomistus ei kuulu ilmoitusvelvollisuuden piiriin. Lähtökohtaisesti merkitystä voi olla sellaisella kiinteistöjen omistuksilla, jotka sijaitsevat omassa kunnassa tai sellaisella alueella, johon päätöksenteko kohdistuu. Jossain tapauksissa maan ja metsän omistamisella omassa kunnassa voi olla merkitystä luottamus- ja virkatehtävien hoitamisessa. Tapauskohtaisesti merkitystä luottamustehtävien hoitamisen kannalta voi katsoa olevan kiinteistöyhtiöiden osakkeiden omistamisella ja omistuksilla voi olla merkitystä luottamus- ja virkatehtävien hoitamisessa. Tapauskohtaisesti myös merkittävällä velalla ja kolmannen puolesta annetulla sitoumuksella (esim. takaus tai vakuus) voi olla merkitystä luottamus- tai virkatehtävien hoitamisessa, erityisesti jos velka liittyy elinkeinotoimintaan.

Myös henkilön yhdistys- tai säätiötoiminnalla voi olla merkitystä kunnallisen päätöksenteon puolueettomuuden arvioinnissa. Ilmoitusvelvollisuus koskisi niitä tietoja, joilla voidaan objektiivisesti arvioiden voivan olla merkitystä luottamus- tai virkatehtävien hoitamisessa. Ilmoitus koskee ainoastaan luottamushenkilön tai viranhaltijan omia sidonnaisuuksia. Velvollisuus ei siten koske läheisten henkilöiden jäsenyyksiä tai omistuksia.

Lähtökohtana on, että ilmoitusvelvollinen itse on vastuussa sidonnaisuusilmoituksen tekemisestä, mutta tarkastuslautakunnalla on valvontavelvollisuuteen liittyen mahdollisuus kehottaa ilmoitusvelvollista tekemään uusi ilmoitus tai täydentämään jo tehtyä ilmoitusta. Täydennyspyyntömenettelyyn voidaan ryhtyä, jos tarkastuslautakunnan tietoon tulee sidonnaisuuksia, joista ei ole ilmoitettu.

Tarkastuslautakunta vie ilmoitukset valtuustolle tiedoksi säännöllisesti, noin 1 - 2 kertaa vuodessa. Ilmoitukset voidaan julkaista yleisessä tietoverkossa

ennen valtuustolle tiedoksi viemistä.

Sidonnaisuusilmoituksiin saattaa poikkeustapauksissa sisältyä salassa pidettävää tietoa, jota ei julkaista tietoverkossa. Tarkastuslautakunnan tehtävänä on valvoa, että sidonnaisuusilmoitukset sisältävät ainoastaan lain edellyttämiä tietoja. Ilmoitukset, joihin sisältyy salassa pidettävää tietoa, käsitellään valtuustossa suljetussa kokouksessa.

Kuntayhtymiin valitut antavat ilmoituksensa ao. kuntayhtymän tarkastuslautakunnalle, sen päättämällä tavalla.

Kunnanvaltuusto valitsi kesäkuun kokouksessa valtuuston puheenjohtajiston, kunnanhallituksen ja lautakuntien jäsenet. Kunnanhallitus puolestaan valitsi elokuun kokouksessaan toimikuntien jäsenet.

Esitys

Tarkastuslautakunta

- tarkistaa edellisen käsittelyn jälkeen jätetyt sidonnaisuusilmoitukset
- muistuttaa, että sidonnaisuusilmoitusten ajatasalla pitäminen on jokaisen ilmoitusvelvollisen omalla vastuulla
- julkaisee sidonnaisuusilmoitusten päivitetyn yhdistelmän kunnan kotisivuilla ja
- saattaa sidonnaisuusilmoitukset valtuustolle tiedoksi.

Päätös

Hyväksyttiin.
